

Begrepp och ord som kan förekomma när du ansöker om insatser eller överklagar beslut

A

Allmän förvaltningsdomstol

Domstol som prövar myndighetsbeslut, exempelvis Förvaltningsrätten, Kammarrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen.

Anstånd

Personen det gäller får extra tid på sig att skicka in skrifter, överklaganden, bilagor, yttranden med mera.

Avkunna dom

När domstolen meddelar en dom eller ett beslut.

Avslå

När en domstol inte godkänner en begäran eller ett krav från en person eller en myndighet. Ett exempel är att domstolen avslår ansökan om en LSS-insats.

B

Bestrida

När en part inte håller med om vad den andra parten har sagt. Ett exempel är när en person ansöker om merkostnadsersättning men Försäkringskassan inte håller med om att behovet finns. Motparten har då rätt att protestera mot det som sägs.

Besvärshänvisning

Skriftlig information som förklarar hur man överklagar ett beslut från myndig eller en dom.

D

Domslut

Domstolens beslut i själva frågan. Det står alltid i slutet av domen. Exempelvis om personen ska ha rätt till merkostnadsersättning, omvårdnadsbidrag eller någon insats enligt LSS.

F

Föreläggande

Ett beslut om att en verksamhet ska göra något. Beslut som fattas av domstol eller en myndighet. Exempelvis att IVO förelägger verksamhetsansvarig för ett LSS-boende att se över sin kvalitet och kompetens.

Försutten tid

Varje part har en tidsfrist på sig att överklaga ett beslut. Om överklagandet inte har kommit in i rätt tid kan Högsta förvaltningsdomstolen bevilja att en ny tidsfrist sätts ut.

H

Hemvist

Den ort där en person har sitt stadigvarande boende och är folkbokförd.

Huvudförhandling

Sammanträdet som en domstol, exempelvis förvaltningsrätten kallar alla berörda parter till. Huvudförhandlingen kan vara muntlig men är oftast skriftlig.

K

Kommunikationsskyldighet

Innan en myndighet fattar ett beslut ska personen i fråga ha möjlighet att yttra sig över materialet som beslutet grundar sig på. En förutsättning är dock att yttrandet inte uppenbart obehövt eller att yttrandet kan försvåra genomförandet av beslutet. ([Se 25 § Förvaltningslagen](#))

L

Legalitetsprincipen

Princip som innebär att myndighet eller domstol endast får ta beslut som har stöd i lag. Legalitetsprincipen är en viktig princip för rättssäkerheten i landet. ([Se 5 § Förvaltningslagen](#))

M

Muntlig förhandling

När en domstol kallar berörda personer till ett sammanträde. Syftet är att en muntlig förhandling ska vara ett komplement till underlaget som redan har lämnats in skriftligt. Målet är att förhandlingen ska bli så bra utredd så möjligt. Domstolen beslutar om det blir en muntlig förhandling eller inte. ([Se 9 § Förvaltningsprocesslagen](#)).

Mål som avvisas

Ett mål som avvisas av en domstol är ett mål som domstolen bedömer inte ska tas upp till prövning.

O

Offentlig rätt

Den del av juridiken som reglerar förhållandet mellan den enskilde och myndigheter. Ett exempel på ett offentligrättsligt förhållande mellan en person och en myndighet är när en person ansöker om en insats eller ersättning hos myndigheten.

P

Prövningstillstånd

Krävs i de flesta fall för att överklaga dom i förvaltningsrätten till kammarrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen. Den är domstolen som överklagandet har skickats till som beslutar om prövningstillstånd. För att ha rätt till prövningstillstånd behöver vissa förutsättningar vara uppfyllda. Exempelvis om kammarrätten är tveksam till om förvaltningsrätten dömt rätt eller om det är viktigt för att andra domstolar ska få vägledning inför framtida bedömningar av liknande fall.

R

Rättsmedel

Att en part har rätt att få sin sak prövad exempelvis genom ett överklagande.

Rättssäkerhetsprincipen

Att någonting är rättssäkert innebär att enskilda är skyddade från myndigheters och domstolars godtycklighet. Alla beslut och åtgärder ska ha stöd i lag och föreskrifter och vara rimliga.

Rättspraxis

När Högsta förvaltningsdomstolen avgör ett mål så utgör det målet praxis. Praxis är ett annat begrepp för "en vägledande dom". En vägledande dom innebär att avgörandet utgör underlag för kommande domar i liknande frågor. Myndigheter och resterande domstolar rättar sina avgöranden och beslut efter rådande praxis.

S

Serviceskyldighet

Myndigheter har ansvar att se till att det är enkelt och smidigt för personer att ha kontakt med och att myndighetens personal ger ett bra bemötande. ([Se 6 § Förvaltningslagen](#)).

Skriftlig förhandling

En förhandling i förvaltningsrätten, kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen är vanligtvis skriftlig. Skriftlig förhandling innebär att det material som har lagts fram och kommunicerats mellan parterna blir underlag och bevismaterial för domstolens beslut.

U

Utredningsansvar

När en myndighet har inlett ett ärende mot en person så är det myndighetens skyldighet att se till att ärendet blir så utrett som möjligt. Personen ska ha rätt att medverka i utredningen som berör dem själva. Det ska också finnas möjligheter för enskilda att komplettera eller tydliggöra sin framställan. Kompletteringen kan göras muntligt eller skriftligt. ([Se 23-24 §§ Förvaltningslagen](#)).

V

Verkställighet av beslut

Att den insats du har blivit beviljad eller har fått rätt till tillämpas omedelbart och därmed blir gällande. Ett exempel är om du har blivit beviljad en LSS-insats. Insatsen ska då gälla omedelbart.

Verkställighetshinder

Innebär att den insats du har blivit beviljad inte verkställs i praktiken. Ett exempel är om du har blivit beviljad insatsen daglig verksamhet men ännu inte fått en plats på en daglig verksamhet.

Y

Yttrande

Innan en förhandling i förvaltningsrätten ges personen det gäller en möjlighet att uttala sig om frågan. Exempelvis om LSS-enheten har avslagit en ansökan om daglig verksamhet. Yttrandet är inte obligatoriskt men kan många gånger underlätta vid förhandlingen. I yttrandet kan personen kortfattat beskriva hur hen ser på saken.

Yrkande

En begäran till domstolen från en person. En person kan till exempel yrka att domstolen ska döma till hens fördel och därmed bevilja den sökta insatsen eller ersättningen.

Ö

Överklaga

Beslut från myndigheter och domstolar kan överklagas av personen det gäller eller av kommunen. Ett överklagande innebär att ena parten inte är nöjd med utfallet av domen och vill att beslutet ska ändras. Ett exempel är om en person har ansökt om en LSS-insats men inte fått den beviljad av kommunen. Personen i fråga har då rätt att överklaga beslutet till förvaltningsrätten. Förvaltningsrätten ska då undersöka om LSS-handläggaren har gjort rätt bedömning.